

Schriftlezingen: ROMEINEN 12, 1-8 MATTEUS 3, 13-17

Gemeente van Jezus onze Heer.

Er is een belangrijk verschil tussen wat wij mensen HEBBEN en wat wij NODIG HEBBEN.

We moeten steeds weer toegeven dat wij mensen allerlei dingen hebben, die wij niet nodig hebben. Het is moeilijk om daar los van te komen. We zouden ons doodongelukkig voelen, als we alleen datgene hadden, wat we echt nodig hebben.

Je zou ook kunnen zeggen: Er is een elementair verschil tussen ons bezit en onze behoefte.

Door vele tijdgenoten van Jezus wordt Hij eigenlijk beschouwd als hun bezit. Deze mens, die boven de normale mens uitsteekt in woord en daad, deze mens is van ons. Zo zijn ook vaak de omgangsvormen met Jezus. In de beleving van de mensen is Hij hun eigen koning. En de hebberigheid van de mensen steekt schril af tegen die Jezus, die zich vandaag tussen de al die andere boetelingen begeeft, die luisteren naar de preken van Johannes de Doper.

Het geloof leert ons van jongs af aan, om te zoeken naar wat we nodig hebben om kind van God te zijn. Of zoals Paulus vandaag zegt: Wij leren in Gods huis de bedachtzaamheid, die nodig is, om dienstknechten van de Heer te zijn.

En er zijn vele aanknopingspunten in de lezingen, die ons helpen om bedachtzame mensen te worden.

Johannes de Doper voelt zeer scherp aan, wat de mensen nodig hem. Geen zachte heemeester, maar een streng onderricht, om de mensen te wijzen op het koninkrijk van God. Vandaar dat de toon van zijn preken scherp is, vermanend. Bijna in de vorm van een ultimatum: Bekeert u, want het koninkrijk van God is nabij. Donderpreken om de gemoederen wakker te schudden.

Wanneer Jezus bij Hem komt, temidden van al die andere mensen, die luisteren naar Johannes woorden, en zich soms door hem laten dopen, dan weet Johannes nog steeds haarscherp wat hijzelf nodig heeft. Als Jezus naar voren komt en laat merken dat Hij ook gedoopt wil worden, dan zegt Johannes: Ik heb nodig door U gedoopt te worden. Want Johannes herkent in Hem ogenblikkelijk de Messias.

In de beleving van Johannes heeft de Messias de doop niet nodig. En in zijn bedachtzaamheid doet Johannes een stapje terug. Maar Jezus weet ook wat de mensen nodig hebben. Jezus weet waar de wereld behoefte aan heeft. En Hij zegt het ook tegen Johannes: 'Laat mij thans geworden, want aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen.'

De wereld heeft behoefte aan gerechtigheid, aan recht en vrede, aan barmhartigheid en blijmoedigheid, zou Paulus zeggen, kortom aan het rijk van God is er grote behoefte.

En het is veelbetekend dat Jezus spreekt in de wij-vorm. Hij zegt: het betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen. Jezus gaat hier naast Johannes staan en niet boven hem. Beide staan zij in de kracht van de Geest. beide werken ze aan Gods koninkrijk.

En dan begint Johannes te begrijpen dat deze Messias langs de weg van de solidariteit wil gaan. En Johannes doopt Hem, zodat die solidariteit met de andere mensen a.h.w. bezegeld wordt.

Hier proeven we ook ten diepste in het evangelie, hoe de Zoon van God waarlijk mens is geworden. Hoe God niet een koning naar de wereld zond, maar een mens onder de mensen. Een mens die gedoopt wil worden, een mens die wil meegaan en ondergaan in de diepe grotten en steile kloven van het leven, in het vaste geloof, dat de mens kan verrijzen en opstaan bij het leven.

Hier ontmoeten we Jezus bij zijn eerste optreden en meteen al is duidelijk, dat het Woord Vlees geworden is. Zo lief heeft God de wereld, tot in de diepte van de dood.

Is dat nu onze koning, onze Meester? Welke koning kent de innerlijke nederigheid om één te zijn en solidair te zijn met zijn volk? Ja dit is onze koning. Want er moest wel iemand komen, die liet zien dat Gods liefde de poort is naar zijn rijk.

Hier bij de Jordaan wordt een begin gemaakt met de vervulling van de gerechtigheid. Hier is de bron van recht en vrede, waar de wereld uit kan putten, om in liefde te leven.

Het gaat er niet om wat we hebben, maar wat we nodig hebben. Wij hebben het nodig om gedoopt te worden in de naam van deze Jezus. Hoe kunnen dan sommige kerken hun gezicht behouden wanneer zij iemand de doop weigeren? Alsof de kerk zegt: Jij hebt het niet nodig om gedoopt te worden. Alsof de kerk heer en meester is over de doop. Waar is dan de bedachtzaamheid, waar is dan in deze moderne tijd de liefde voor het evangelie?

Het geldt in het bijzonder ook voor de kerken: Zij moeten niet gedreven worden door wat zij hebben, maar door wat zij nodig hebben. Als wij onszelf gemeente van Jezus noemen, dan staan wij toch ook voor de opdracht, om die nederige koning te volgen.

Kerken hebben elkaar nodig. Dat is zeker. Al was het alleen maar om in de spiegel te kijken en te zien waar je mee bezig bent. En ook vanuit de schrift zijn wij geroepen om niet langer in de ik-vorm maar in de wij-vorm kerk te zijn. Want het gaat uiteindelijk niet om de kerk, maar het gaat om de gerechtigheid. De kerk brengt ons niet tot het koninkrijk, maar de gerechtigheid is de weg waarlangs we dat rijk zullen vinden. Niet wat we hebben, maar wat we nodig hebben.

In hele praktische zin wil ik tussen haakjes de aandacht vestigen op de actie kerkbalans. En vergelijkenderwijs daarvan zeggen: Het gaat niet om bezit, maar het gaat om de noodzaak, dat Woord en Sacrament, lofzang en pastoraat kunnen doorgaan.

In een wereld vol smart is dat een bittere noodzaak, dat er nog een plek is, waar zingeving en leven met God centraal staat. Waar we vreugde en verdriet kunnen delen en ons verzetten tegen eenzaamheid en dood.

De doop van Jezus heeft verstrekkende gevolgen. Hemel en aarde komen erdoor in beweging als we Matteus mogen geloven. Drie dingen gebeuren er na de doop van Jezus:

1. De hemel opent zich, dat betekent: Hier geschiedt een openbaring van God, we beleven hier een apocalyptisch moment, hemel en aarde raken elkaar
2. En het tweede is: Johannes ziet de Geest van God neerdalen als een duif. Die Geest van God, die in den beginne rondzwierf over de wateren, die Geest verbindt zich hier met Gods goede schepping. Hier zien we nieuwe schepping, een nieuwe toekomst.
3. En het derde is dat een stem uit de hemel spreekt: Deze is mijn geliefde, in wie Ik mijn welbehagen heb. En dat doet mij terugdenken aan Kerst toen ook hemel en aarde in beweging kwamen bij de geboorte van dit kind. Er was niemand die Hem welkom wilde heten, zodat een schare van engelen nodig was, en nu weer zingen de engelen van Gods welbehagen in de mensen.

God beweegt hemel en aarde, om ons duidelijk te maken wat wij nodig hebben, een vredesduif, een geest van liefde. Wij krijgen vele kansen om in het klein en in het groot God te dienen. Als wij maar kunnen loslaten *wat* wij bezitten, en antwoorden op ons gelovige verlangen.

Eigenlijk is dit evangelie helemaal niet zo moeilijk. Maar het is ons nog te weinig op het lijf geschreven.

En dan wil ik het thema nog wat aanscherpen. Wat we hebben en wat we nodig hebben. Op een andere wijze geldt het voor kerken en ook voor ons persoonlijk leven: We moeten niet vragen wat de ander heeft, maar wat de ander nodig heeft. Dat geldt ook in de SDW samenwerking: Je vergaapt je niet aan het bezit van de ander, en ook kom je niet ten tonele met alles wat je zelf te bieden hebt, maar, in bedachtzaamhedi en bescheidenheid informeer je wat de ander nodig heeft.

En ook in het persoonlijk leven, in je huwelijk, in vriendschappen, in de relatie met je kinderen. Vragen naar de behoefte van de ander.

Maar in dit alles gaat het er niet om, dat wij zachte heelsemeesters worden. Dat leren we dan weer van Johannes, die weet dat de ander soms behoefte heeft aan een sterke duw. Het gaat erom dat we een evenwicht weten te bereiken, tussen de hebbelijkheid en de gemoedelijkheid.

Het gaat om een gelovig evenwicht. En als we dan vragen waarom dat dan zo nodig is, dan geeft Paulus goede raad. Als er geen evenwicht is, dan is het gevaar dat dreigt, dat de gaven niet aan het licht *komen* die wij bij ons dragen.

Ook deze dienstknecht Paulus is geen zachte heelsemeester, ook zijn toon is vermanend en dringend. Maar vermanen doet hij vanuit een beroep op de barmhartigheid van God. Anders gezegd:

Wie geen liefde kent in zijn hart, die kan de ander niet terechtwijzen.

Waar Gods rijk mee gediend is, dat is dat de kinderen van God de gaven die ze hebben in dienst stellen van dat rijk. En het mooiste is dan nog zegt Paulus, dat die gaven gebundeld worden, zoals één lichaam de verschillende krachten bundelt.

En dat doen wij in de gemeente van Jezus: Onze krachten bundelen in het verzet tegen ellende en dood, onze krachten bundelen in de aandacht voor hen, die getekend zijn door het leven.

Maar alleen ^{daaruit} ~~van~~ een gelovig evenwicht komen die gaven aan het licht, een grote verscheidenheid aan gaven. Want de één blinkt uit in bidden, de ander in luisteren, de één is sterk in opbouwende ideeën, de ander is een denker. En voor de één is het onderwijs een roeping, voor een ander de verpleging, en de één is sterk in haar eenvoud, de ander in leiding geven.

~~En~~ al deze gaven zijn Godsgeschenken, en die mogen niet gevangen blijven, doordat wij ze als ons bezit beschouwen, maar ze moeten vrij spel hebben, om de noden van de wereld te lenigen.

Dat het mogelijk is, om zo kind van God te zijn, dat zien we aan Paulus zelf: Hoe aggressief en vernietigend waren de jaren dat hij de christenen haatte en vervolgde. En hoe warm is nu deze mens, die aangeraakt is door Gods liefde, en hoe bijzonder zijn de gaven die er dan opbloeien.

Vandaag komt Jezus aan het licht, Epifanie, en laat Hij zich dopen. Een koning, die geen koning wil zijn. Een mens, die geeft wat hij te geven heeft. Een Zoon, die sterft aan de wereld, de Levende die de dood verjaagt. Die Jezus komt vandaag aan het licht, want zo is God.
AMEN

*gebeden. Tolle Feiten
Nieuw
Lerdoefden
S.O.W.*